

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนนุราชประดิษฐ์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1

พัชรินทร์ เพ็ญคำ*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนนุราชประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการสอน ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนนุราชประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2559 คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก จำนวน 148 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .950 ผลการวิจัยพบว่า 1)การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนนุราชประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก 2)ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนนุราชประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3)ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนนุราชประดิษฐ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

การมีส่วนร่วม ครู การบริหารการศึกษา

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 โดยมาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง ดังนั้น การบริหาร

*สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

การศึกษาจะมีลักษณะแตกต่างไปจากเดิม โดยสถานศึกษาจะมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเองมาก ภาระหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาจะมีมากขึ้นขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา และระดับช่วงชั้นของการจัดการศึกษา ขอบเขตของการบริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้มี 4 ด้าน คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานทั่วไปการบริหารงานทุกงาน นอกจากบริหารงานโดยการตัดสินใจของผู้บริหารแล้ว ผลของการดำเนินงานจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย และการบริหารจะต้องเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และครูในสถานศึกษานับได้ว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการและดำเนินงานของผู้บริหาร เพราะถึงแม้ว่าผู้บริหารจะมีความสามารถในการปฏิบัติงานเพียงใดหากขาดความร่วมมือจากครูในหน่วยงานแล้ว ก็จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษาไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้

โรงเรียนในเขตพื้นที่ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 ทุกโรงเรียน มุ่งบริหารโรงเรียนให้มีคุณภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยใช้หลักการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วม และการบริหารโรงเรียนแบบมีส่วนร่วมที่แท้จริงจะเกิดขึ้นได้ ก็ต่อเมื่อบุคลากรในองค์กรได้เข้ามามีส่วนร่วม เพื่อนำเสนอการจัดการศึกษาที่ดีเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ ซึ่งเป็นนักเรียนหรือประชาชน ผู้ปกครอง

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา ความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จังหวัดนนทบุรี ในประเด็นการบริหารแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เพื่อนำข้อมูลจากผลการศึกษา ไปเป็นแนวทางที่สามารถเกื้อหนุน ผลักดัน ต่อการดำเนินงานในการบริหารแบบมีส่วนให้เกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุด เป็นประโยชน์ต่อการบริหารการศึกษาของบุคคลที่เกี่ยวข้อง สร้างสัมพันธภาพที่ดียิ่งในการบริหารงานการศึกษา นำมาซึ่งประสิทธิผลทางการศึกษาที่สามารถทำให้ผู้เรียน ดี เก่ง และมีความสุข ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 จำแนกตาม เพศ และประสบการณ์ในการสอน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 240 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2559 จำนวน 148 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก

2. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยคือ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ตามภาระงานการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ภายใต้ภาระงาน 4 ด้าน คือด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประจำปีการศึกษา 2559 รวมทั้งสิ้น 240 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของครูในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้จำนวน 148 คน ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลาก ประกอบด้วยครูในโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ เพศหญิง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 77.7 เพศชาย จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 22.3 ประสบการณ์ในการสอน 1-5 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 ประสบการณ์ในการสอน 6-10 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 30.4 และประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 29.7

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอนประกอบไปด้วยแบบตรวจสอบรายการ(Check List) ถามเกี่ยวกับเพศ และประสบการณ์ในการสอน แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 4 ด้าน จำนวน 40 ข้อ ได้แก่ด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารทั่วไป ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อและหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Coefficient Alpha) ของCronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .095 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตัวเอง จำนวน 148ฉบับ ประกอบด้วยระหว่างวันที่ 24-28 เมษายน 2560 และนัดวันและเวลาในการเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองจนได้แบบสอบถามกลับคืนคิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทำการทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t –test) กับตัวแปรเพศ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการสอน

ผลการวิจัย

- 1.การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ด้านวิชาการ อยู่ในระดับมาก
2. ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่าง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต1 พบประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีส่วนร่วมด้านการบริหารงานวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ทั้งนี้เนื่องมาจาก ครูมีหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนและการดูแลนักเรียน ทั้งการปฏิบัติงานด้านอื่นๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่าภาระงานของครูที่เกี่ยวข้องค่อนข้างมากโดยเมื่อเทียบกับปริมาณงานและจำนวนบุคลากร โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรงเรียนที่มีจำนวน

บุคลากรไม่เพียงพอ ในการบริหารจัดการศึกษาตามบทบาทและขอบข่ายงาน ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครู ในการบริหารงานโรงเรียน ไม่สามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ ภาวิณี ขุนศรี (2557,หน้า26) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่เน้นให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบในการพัฒนางานทำให้เกิดความไว้วางใจในสังคมการทำงาน เป็นทีม ส่งผลให้การทำงานบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุทัศน์ จอกสติดิษฐ์ (2550, หน้า 81 - 85) ศึกษา การมีส่วนร่วมใน การบริหาร โรงเรียนของข้าราชการครูสาย ผู้สอน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของข้าราชการ ครูสายผู้สอนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริลักษณ์ แพรพรม (2550,หน้า 50 – 51) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการ บริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับปาน กลางเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านการบริหารงานวิชาการอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญเป็นงานที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ซึ่ง เป็นจุดมุ่งหมายหลักของสถานศึกษาและเป็นเครื่องชี้ความสำเร็จ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้นำในกา บริหาร การจัดการศึกษาจึงขึ้นกับปัจจัยหลายอย่าง เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งผู้เรียน ด้วย ดังที่ ธิปไตยพัฒน์ สันตะวัน (2553,หน้า 8) กล่าวว่า สถานศึกษาจะต้องมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบงาน งบประมาณ-การเงิน งานวิชาการ งานบริหารบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเองและบุคลากรตาม ความสามารถและความต้องการของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทัศน์ จอกสติดิษฐ์ (2550, หน้า 81 - 85) ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมใน การบริหาร โรงเรียนของข้าราชการครูสายผู้สอน สังกัด กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียนของข้าราชการครูสายผู้สอน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหาร งบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านบริหารงานบุคคล และสอดคล้องกับงานวิจัยของบัวพันธ์ ขันดี (2551,หน้า 73-74) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูและผู้บริหาร โรงเรียน ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4ผลการศึกษาพบว่า ข้าราชการครู มีทัศนะต่อการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4 ภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริหารงานบุคคล การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก สถานศึกษาในทุกวันนี้พบว่าได้มีปัญหามากกระทบจากอิทธิพลการเปลี่ยนแปลงในภาพแวดล้อมเป็นอันมาก ซึ่งส่งผลกระทบต่อการบริหารงานบุคคลโดยตรง การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เท่าที่เห็นกันอยู่ในปัจจุบัน ทั้งในส่วนที่เป็นเศรษฐกิจ เทคนิควิธีการ และสภาพสังคม ล้วนแต่เห็นชัดแจ้งว่า จะมีผลกระทบทำให้การบริหารงานบุคคลต้องมีความสำคัญยิ่งขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นอันมาก หากการบริหารงานบุคคลบกพร่อง หน่วยงานนั้นจะเจริญก้าวหน้าได้ยาก เพราะว่า บุคคลเป็นผู้ปฏิบัติงาน ผลงานจะดีหรือจะเสีย อยู่ที่บุคคลที่ทำงานนั้น ถ้าบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานขวัญไม่ดี ไม่มีกำลังใจ ไม่มีสมรรถภาพผลงานก็จะบกพร่อง แต่ถ้าการบริหารงานบุคคลได้รับความสำเร็จ บุคคลทุกฝ่ายจะร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อหน่วยงาน ทุกคนในหน่วยงานพอใจ ดังที่ฮอยและเซอร์ชีว (Hoy and Cecil, p.170) กล่าวว่า การบริหารโรงเรียนเป็นการบริหารบุคลากรทางการศึกษา ครู นักเรียน เพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมแรง ร่วมใจในการปฏิบัติงานในโรงเรียนให้บุคคลทั้ง 3 กลุ่มเห็นด้วยและดำเนินการตามข้อตกลงที่วางไว้และพึงยึดปฏิบัติโดยเคร่งครัด สอดคล้องกับงานวิจัยของบุญจันทร์ ประทุมชัย (2549, หน้า 115) ศึกษาเรื่อง สภาพการดำเนินการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และเขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุริยา สว่างบุญ (2550, หน้า 134-139) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เปิดสอนในช่วงชั้นที่ 1-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

1.3 ด้านการบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านการบริหารทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก การบริหารทั่วไปเป็นงานที่รวมเอาภารกิจหน้าที่ที่เห็นว่าเป็นด้านย่อยๆ และไม่อาจจะจัดเข้าไว้ในภารกิจหน้าที่หลักใดๆ ได้ โดยมีบทบาทหลักในการประสานส่งเสริมสนับสนุน และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ในการให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ ตลอดจนการมีส่วนร่วมของบุคคล ชุมชน และองค์กร

ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่ จิตติมา ธรรมชากร(2553,หน้า15) กล่าวว่า การบริหารทั่วไป เป็นงานที่ไม่ใช่ภารกิจหน้าที่หลักแต่มีความสำคัญต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาในการให้บริการแก่หน่วยงานต่างๆ ของสถานศึกษาให้สามารถดำเนินไปตามจุดหมายที่ต้องการหรือที่ได้วางไว้ การจัดระบบบริหารองค์กร การให้บริการงานอื่นๆ เพื่อให้บรรลุตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือ ประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุน และอำนวยความสะดวกต่างๆ ใน การให้บริการการศึกษาทุกรูปแบบ โดยมุ่งให้สถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี อย่างเหมาะสมตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ องค์กร และชุมชน เพื่อให้การจัดการศึกษา มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัส ครองญาติ (2551,หน้า 93-95) ศึกษา เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร โรงเรียนเทศบาล 3 วัดชัยมงคล ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนเทศบาล 3 วัดชัยมงคล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ยกเว้น ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทัศน์ จอกสถิตย์ (2550, หน้า 81 - 85) ได้ศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมใน การบริหาร โรงเรียนของข้าราชการครูสายผู้สอน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครูสายผู้สอนสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านบริหารงานวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านบริหารทั่วไป และด้านบริหารงบประมาณ อยู่ในระดับน้อย 1 ด้าน คือ ด้านบริหารงานบุคคล

1.4 ด้านการบริหารงานงบประมาณ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ด้านการบริหารงานงบประมาณ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจาก การใช้จ่ายงบประมาณจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น ถ้าให้ทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำงบประมาณโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูซึ่งเป็นผู้ใช้จ่ายงบประมาณ และชุมชนซึ่งมีความใกล้ชิดกับนักเรียน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณ ทำให้บุคคลรู้สึกผูกพันและรู้สึกเป็นเจ้าของ ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณตรงตามสภาพปัญหาและความต้องการอย่างแท้จริง ดังที่ Keith; และเกอร์ลิง (Keith; & Girling. 1991,p. 151) เห็นว่า การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐานจะบังเกิดผลอย่างแท้จริง ครูจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการงบประมาณด้วยเหตุผลที่ว่า ครูเป็นผู้ใช้ทรัพยากรต่างๆ ในโรงเรียน ดังนั้น ครูสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้งบประมาณ อย่างประหยัดและคุ้มค่า การที่ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการใช้งบประมาณของโรงเรียน จะทำให้มีความรู้สึกผูกพันและต้องการดูแลโรงเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เชวงศักดิ์ บุญแสน (2553,หน้า 54) ได้

ศึกษาการจัดการงบประมาณเพื่อการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา ในตำบลแม่วิน อำเภอแม่วาง จังหวัด เชียงใหม่ พบว่าสภาพปัญหาด้านการจัดทำแผนงบประมาณ ได้แก่ บุคลากรขาดความรู้ ทักษะด้านการ บริหารจัดการงบประมาณ บุคลากรไม่ได้ทำงานงบประมาณอย่างต่อเนื่องและเต็มที่ ขาดการจัดเก็บข้อมูล สารสนเทศที่ดี ขาดการสนับสนุน นิเทศ ติดตาม กำกับดูแลอย่างจริงจังจากผู้เกี่ยวข้อง บุคลากรบางส่วนขาด การมีส่วนร่วมในการทำแผนและประสานงานได้ยากลำบาก ต้องปรับแผนงบประมาณตามนโยบายของ ผู้บริหาร ทั้งระดับ โรงเรียนและเขตพื้นที่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรัตน์ เข้มพรม(2550,หน้า103) ได้ศึกษาการปฏิบัติงานการเงินและสินทรัพย์ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เชียงใหม่ เขต ๒ ปัญหาที่พบมีบางโรงเรียนไม่สามารถปฏิบัติงานการเงินและทรัพย์สินได้ เนื่องจากไม่มี ผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนบุคลากรและอยู่ห่างไกลจากธนาคารทำให้เกิด ความล่าช้าในการปฏิบัติ เจ้าหน้าที่บางส่วนขาดความรู้ ความเข้าใจในกฎระเบียบใหม่ๆและควรได้รับการ พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเงินและสินทรัพย์ให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอนุราช ประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่ เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารทั่วไป มีความ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์มีแนวปฏิบัติใน การพัฒนาบุคลากรให้มีศักยภาพเท่าเทียมกัน ให้ความสำคัญกับบุคลากรเสมอภาค ไม่จำกัดเพศ โดยเฉพาะ การจัดการอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาศักยภาพของครู การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษาต่อ การเปิดโอกาสให้ปฏิบัติหน้าที่ตามความสามารถเต็มศักยภาพของครูที่มีอยู่ โดยไม่พิจารณาถึงเรื่องเพศ จึง ทำให้ความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของสถานศึกษา ระหว่างครูชายกับครูหญิงไม่แตกต่างกัน ดังที่ ญัตฐพงศ์ ชูทัย(2560,ออนไลน์) ศึกษา การทดสอบเพื่อเปรียบเทียบระดับสติปัญญาของผู้หญิงและ ผู้ชาย ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างระดับสติปัญญาของผู้หญิงและผู้ชาย สอดคล้อง กับงานวิจัยของ มนตรี แก้วสำโรง (2553,หน้าบทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหาร โรงเรียน ในเขตอำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของเจเน็ต (Jenet, 1986, p. 1802-A) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการตัดสินใจสั่งการแบบมี ส่วนร่วมและแบบไม่มีส่วนร่วม โดยใช้แบบการตัดสินใจตามแนวคิดของ วรูม และเยตตัน(Vroom & Yetton, 1973) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้บริหารในวิทยาลัยจำนวน 108 คน ปรากฏว่าผู้บริหารร้อยละ 74 เห็นด้วยกับการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจสั่งการและผลการวิจัยสรุปว่า 1) การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหาร

ไม่ยึดแบบหนึ่งแบบใดตายตัว แต่จะปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ 2) การเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้บริหารจะไม่คำนึงถึงอายุ ประสบการณ์ เพศ สาขาวิชา หรือการอยู่ร่วมสถาบันเดียวกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรีเขต 1 ที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 1 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนอนุราชประสิทธิ์เปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงาน ผู้บริหารคำนึงถึงศักยภาพของบุคลากร ความรู้ ความสามารถ ให้เหมาะสมกับงานมากกว่าที่จะคำนึงถึงประสบการณ์ในการทำงาน ดังที่ ชนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551, หน้า 30) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม ไว้ว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมตั้งแต่การศึกษาปัญหาการวางแผนดำเนินงาน การตัดสินใจ การแก้ปัญหาและการประเมินร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไป โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมคือ หลักร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร พุทธชื่น (2553, หน้าบทคัดย่อ) พบว่า ครูที่มีอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูโรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่า อำเภอตะกั่วป่า จังหวัดพังงา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภาวิณี ขุนศรี (2557, หน้า 3) พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนสังกัดเขตเทศบาลนครยะลา ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่ำกว่า 5 ปีและ 5 ปีขึ้นไป มีส่วนร่วมในการบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) ด้านการบริหารวิชาการ การมอบหมายงานให้ครูปฏิบัติเป็นปัจจัยหลักในการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะด้านการกำหนดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศต่างๆ รวมทั้งกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการงาน ด้านการศึกษาควรนำเข้ามาประกอบในการบริหารแบบมีส่วนร่วมต่อไป

2) ด้านการบริหารงบประมาณ เป็นการบริหารในด้านที่ต้องใช้ความละเอียดถี่ถ้วนเปิดเผย การเปิดโอกาสให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการงบประมาณเป็นแนวทางที่จะสร้าง ความเข้าใจ และแสดงถึง ความเป็นเจ้าของงบประมาณทำให้เกิดความหวงแหน มีการวางระบบ การใช้จ่ายงบประมาณที่ดี และเน้น การมาได้ซึ่งงบประมาณนอกเหนือจากที่จะรับจากรัฐเพียง ทางเดียว

3) ด้านการบริหารงานบุคคล ควรเปิดโอกาสให้ครูเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการบริหารงาน บุคคล ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือก สรรหา แต่งตั้ง รวมทั้งการพิจารณา ความดีความชอบในโอกาสต่างๆ โดยกระบวนการประชุม ที่เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่องและทุกวาระที่มีการเปลี่ยนแปลง ด้านบุคคลในหน่วยงาน เพื่อสร้างความพึงพอใจ ความรับผิดชอบร่วมกัน ที่จะนำมาซึ่งความเป็นเอกภาพใน การปฏิบัติงาน

4) ด้านการบริหารทั่วไป การมีส่วนร่วมสำคัญอย่างยิ่งในการบริหาร โดยเฉพาะกลุ่มคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานประจำโรงเรียน ที่จะทำหน้าที่ประสาน ช่วยเหลือ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการ ทำงานของโรงเรียน ดังนั้นกระบวนการเลือกสรรควรมาจากตัวแทนชุมชนที่คัดเลือกโดยชุมชน และมีการ จัดประชุมประสานงานกันอย่างต่อเนื่อง ในส่วนอื่นๆ ควรให้ความสำคัญในการมีส่วนร่วม ให้ทุกภาคส่วน ได้รับทราบในการดำเนินงานที่ชัดเจน โดยจัดทำ แผนงานและ โครงการไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ กลั่นกรองจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียนของครู ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต1 จังหวัดนนทบุรี
2. ควรศึกษาความพึงพอใจของครูต่อการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต1 จังหวัดนนทบุรี

เอกสารอ้างอิง

- จิตติมา ทมชยากร.(2553).การบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองตะกั่วป่าจังหวัดพังงา.
- ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- จิราพร พุทธชื่น.(2553).การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครู โรงเรียนเทศบาล สังกัดเทศบาลเมืองตะกั่ว ป่า อำเภอดงตาล จังหวัดพังงา.ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา , มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

เชวงศักดิ์ บุญแสน .(2553).การจัดการงบประมาณเพื่อการศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาใน ตำบลแม่วิน
อำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่.ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา,
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ณัฐพงษ์ ชูทัย.(2560).ความแตกต่างระหว่างบุคคล.ค้นเมื่อ 8 พฤษภาคม 2560, จาก
<https://nuttapong.wikispaces.com/space/content>

ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน.(2553).แนวทางการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาในอำเภอแม่วัง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 2.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา ,มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ .

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา.(2551).บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา .นิตยสาร The city
journal.ปีที่4 (ฉบับที่85).

บัวพัน ชันดี. (2551). การมีส่วนร่วมการบริหารงานวิชาการตามทัศนะของครูและผู้บริหาร โรงเรียน
ประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 4.วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

บุญจันทร์ ประทุมชัย.(2549). สภาพการดำเนินการบริหารงานบุคคลในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองบัวลำภู เขต1 และเขต2.วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ภาวิณี ขุนศรี.(2557).การมีส่วนร่วมของครูในการบริหาร โรงเรียนสังกัดเขตเทศบาลนครยะลา.สารนิพนธ์
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา,มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

มนตรี แก้วตำโรง.(2553).การบริหาร โรงเรียนแบบมีส่วนร่วมในเขตพื้นที่อำเภอประทาย จังหวัด
นครราชสีมา.ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ,มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สวนดุสิต.

มนัส ครองญาติ. (2551).การพัฒนาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหาร โรงเรียน
เทศบาล 3 วัดชัยมงคล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ,
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วีรรัตน์ เข้มพราหม.(2550).การปฏิบัติงานการเงินและสินทรัพย์ใน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต5.การศึกษาค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สิริลักษณ์ แพรพรม. (2550). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการ โรงเรียน ขนาดเล็ก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2. ภาคนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.*

สุทัศน์ จอกสติดิษฐ์. (2550). *การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของข้าราชการครูสายผู้สอนสังกัด
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ,
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.*

สุริยา สว่างบุญ.(2550).*การศึกษาปัญหาการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอน
ในช่วงชั้นที่ 1-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1.วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.*

Jenet,F. (1986). *The Potter' dictionary of materials and techniques (2nd ed.)*. London:A & C Black.

Keith, Sherry; & Girling, Robert Henriques. (1991). *Education, Management, and*

Participation : New Directions in Educational Administration. Boston: Allyn and Bacon. Hoy,

Wayne K. & Cecil, Miskel G. (1996).*Educational Administration Theory, Rescarch, andPractice*. (New
York : McGraw – Hill Inc.